

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXLVII. ad annum CCCCI.

Parisiis, 1644

Synodalis Epistola Pseudosynodi Sardicensis, ad Donatum
Carthaginensem scripta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15256

lib. de Synodis. Baron. num. 66.

creatorem & factorem vniuersorum, ex quo omnis paternitas in cælo & in terra nominatur. Credimus & in vni-
nigenitum eius Filium Dominum nostrum Iesum Christum, qui ante omnia sæcula ex Patre genitus est, Deum ex Deo, lumen ex lumine: per quem facta sunt omnia & quæ in cælis & quæ in terra, visibilia & inuisibilia: qui est Verbum, & Sapientia, & Virtus, & Vita, & Lumen verum. Et qui in nouissimis diebus propter nos incarnatus est, natus ex sancta Virgine: qui crucifixus, & mortuus, & sepultus est: resurrexit ex mortuis tertia die, & receptus est in cælo, & sedet in dextera Patris, venturus iudicare viuos & mortuos, & reddere vnicuique secundum opera eius: cuius regnum sine cessatione permanet per immensa sæcula: sedet enim in dextera Patris non solum in hoc sæculo, sed etiam in futuro. Credimus & in Spiritum sanctum, hoc est, paracletum, quem promittens apostolis post reditum in cælos, misit docere eos, ac memorari omnia: per quem & sanctificantur sinceriter in eum credentium animæ. Eos autem qui credunt de non extantibus esse Filium Dei, vel ex alia substantia, & non ex Deo; & quod erat aliquando tempus, aut sæculum, quando non erat; alienos nouit sancta & catholica ecclesia. Similiter & eos qui dicunt tres esse Deos, vel Christum non esse Deum, & ante sæcula neque Christum, neque Filium eum esse Dei, vel eum ipsum esse Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, vel innascibilem Filium, vel quod neque consilio, neque voluntate Pater genuerit Filium, anathematizat sancta & catholica ecclesia.

ANNO CHRISTI 347.

SYNODALIS EPISTOLA PSEVDOSYNODI
Sardicensis, ad Donatum Carthaginensem scripta.

Exstat apud
Hilar. frag.
lib. 2. pag. 6.
7. 8. & Baron. num.
75.

Gregorio Alexandriae episcopo, Amphioni Nicomediae episcopo, Donato Carthaginis episcopo, Desiderio Campanie episcopo, Fortunato Neapolis Campanie episcopo, Eutychio Arimini adeno Campanie episcopo, Maximo Salonarum Dalmatie episcopo, Sinferunti, & omnibus per orbem terrarum consacerdotibus nostris presbyteris & diaconibus, & omnibus qui sub cælo sunt in ecclesia sancta catholica episcopis, qui a diuersis orientalium prouinciis, id est, prouincia Thebaida, & prouincia Palaestina, Arabia, Phænice, Syria, Mesopotamia, Cilicia, Isauria, Cap-

ANNO
 CHRISTI
 347.

*padocia, Galatia, Ponto, Bithynia, Pamphylia, Paphlagonia,
 Caria, Phrygia, Pisidia, & ex insulis Cycladum, Lydiæ, Asiæ,
 Europæ, Hellepontii, Thraciæ, Hæmimontu, ad ciuitatem Sardi-
 cam congregati Concilium celebrauimus, in Domino æterna salus.*

EST quidem nobis omnibus indeficiens oratio, dilectissimi fratres, primo vt sancta Domini & catholica ecclesia dissensionibus omnibus & schismatibus carens, vnitatem spiritus & vinculum caritatis vbique conseruet per fidem rectam: sed & vitam immaculatam quoque tenere, amplecti, custodire, seruare omnibus inuocantibus Dominum, est quidem iustum, præcipue episcopis, qui ecclesiis sanctis præsumus. Secundum, vt ecclesiæ regula sanctaque parentum traditio atque iudicia in perpetuum firma solidaque permaneant, nec nobis semper gentibus, sectis, traditionibusque peruersis, maxime in constituendis episcopis, vel in exponendis, aliquando turbetur, quo minus teneat euangelica sanctaque præcepta, & quæ sanctis & beatissimis apostolis iussa sunt, & a maioribus nostris atque a nobis ipsis in hodiernum vsque seruata sunt, & seruantur.

Exitit namque temporibus nostris Marcellus quidam Côtra Marcellum An-
 cyranum. Galatiæ, hæreticorum omnium execrabilior pestis, qui- que sacrilega mente, ore profano perditoque argumento velit Christi Domini regnum perpetuum, æternum & sine tempore disteminasse, initium regnandi accepisse Dominum dicens ante quadringentos annos, finemque ei venturum simul cum mundi occasu. Etiam hoc asserere cœpti temeritate conatur, quod in corporis conceptione tunc factus sit imago inuisibilis Dei, tuncque & panis, & ianua, & vita effectus. eadem hæc non solum verbis nec loquacitatis assertione confirmat, sed totum quidquid fuerat sacrilega mente conceptum blasphemique ore prolatum, concupiscentia nitenti, libro blasphemis & execrationibus pleno indens, etiam alia multa peiora, calumniam in ipsis faciens diuinis scripturis cum sua interpretatione & scelerata mente, quæ contra illis ex suo pestifero sensu applicabat. quibus ex rebus aperte manifesteque constitit hæreticus, qui que assertiones suas quibusdam squaloribus miscens, nunc falsitatibus

Concil. Tom. 3.

L ij

Sabellii, nunc malitiæ Pauli Samosatensis, nunc blasphemii Montani hæreticorum omnium ducis, aperte permiscens, vnamque confusionem de supradictis faciens, vt impudens Galata in aliud euāgelium declinauit, quod non est aliud, secundum quod beatus Paulus tales condemnans ait: *Gal. c. i. v. 8.* *Et si angelus de celo aliter annuntiauerit vobis, quam quod accepistis, anathema sit.*

Magna autem fuit parentibus atque maioribus nostris sollicitudo de supradicta prædicatione sacrilega. Conditur namque in Constantinopolim ciuitatem sub præsentia beatissimæ memoriæ Cōstantini imperatoris, Concilium episcoporum qui ex multis orientalium prouinciis aduenerunt, vt hominem malis rebus imbutum salubri consilio reformarent, & ille admonitione sanctissima correptus, a prædicatione sacrilega discederet: quique increpantes illum & exprobrantes, nec non caritatis affectu postulantes multo tempore nec quidquam proficiebant. Namque post vnam & secundam multasque correptiones, cum nihil proficere potuissent (perdurabat enim & contradicebat rectæ fidei, & contentione maligna ecclesiæ catholicæ resistebat) exinde illum omnes horrere ac vitare cœperunt: & videntes quoniam subuersus est a peccato, & a semetipso damnatus, actis eum ecclesiasticis damnauerunt, ne vltius oues Christi pestiferis contactibus magis macularet. Tunc namque etiam eius aliquos prauissimos sensus contra fidem rectam ecclesiamque sanctissimam, propter memoriam posterorum cautelamque, suis sanctissimis scripturis in archiuo ecclesiæ condiderunt.

Sed hæc quidem secundum impietatem Marcelli hæretici prima fuerunt. peiora sunt deinde subsequuta. Nam quis fidelium credat aut patiat eam, quæ ab ipso male gesta atque conscripta sunt, quæque digne anathematizata sunt? Nam cum ipso Marcello a parētibus nostris in Constantinopolim ciuitatem*. Namque liber sententiarum extat in ipsum ab episcopis conscriptus, in quo libro etiam isti, qui nunc cum ipso sunt Marcello, atque illi fauent, id est Protogenes Sardicæ ciuitatis episcopus & * Siracusanus in ipsa sententia manu propria conscripserunt, quorum manus valens testatur fidem sanctissimam nullo ge-

ANNO
 CHRISTI
 347.

nere mutandam, nec ecclesiam sanctam prædicatione
 falsa subuertendam, ne hoc modo pestis ac lues anima-
 lium omnibus grauissima importetur, Paulo dicente:
Sive nos, sive angelus de celo aliter annuntiauerit vobis, quam Gal. c. 1. v. 8.
quod accepistis, anathema sit. Vehementer autem admi-
 rati sumus, quatenus eum qui aliter quam in vero est,
 audet euangelium prædicare, quidam qui se ecclesiasti-
 cos esse volunt, facile ad communionem recipiunt, nec
 blasphemias eius quæ in ipsius libro signatæ sunt, inqui-
 rentes, nec illis qui solícite cuncta inuestigauerunt, &
 inuenientes iuste damnauerunt, consensum accommo-
 dare voluerunt. Etenim Marcellus cum apud suos hære-
 ticus haberetur, peregrinationis auxilia requisit, scili-
 cet vt & illos falleret, qui & ipsum & eius scripta pestife-
 ra ignorarent. Sed quidquid apud illos agit, impia sua scri-
 pta sensusque profanos occultat, falsa pro veris oppo-
 nens, quæstum sibi de simplicibus atque innocentibus
 fecit.

Quique sub prætextu ecclesiasticæ regulæ multos ec-
 clesiæ pastores induxit, eosque in suam redigens potesta-
 tem, Sabellii hæretici sectam inducens, callida fraude de-
 cepit, restaurans Pauli Samosatensis & artes & dolos.
 Mixta enim est omnium hæreticorum sectis Marcelli ex-
 tranea traditio, sicut supra memoratum est. Vnde con-
 uenerat omnes ecclesiæ sanctæ præpositos memores di-
 ctorum Domini Christi dicentis: *Cauete vos a pseudopro-* *Matth. c. 7.*
phetis, qui veniunt ad vos in vestitu ouium, intrinsecus autem sunt *v. 15.*
lupi rapaces: a fructibus eorum cognoscetis eos: vitare ab huius-
 modi & horrere, nec illis facile communicare, agnosce-
 re illos ex actibus suis, atque ex eorum scriptis sacrilegis
 prædamnare. Nunc vero vehementer metuumus, ne no-
 stris temporibus compleatur quod scriptum est: *Cum* *Matth. cap.*
dormiunt homines, venit inimicus & spargit triticum inter frumen- *15. v. 25.*
tum. Cum enim non vigilant hi, quos vigilare oportet in
 custodia ecclesiæ, falsa verba nutantia, funditus id quod
 rectum est, vertunt.

Quapropter nos qui plene ex libro Marcelli, eius se-
 ctam sceleraque cognouimus, scripsimus vobis, dilectis-
 simi fratres, vt neque Marcellum, neque eos qui illi iun-
 guntur, ad communionem sanctæ ecclesiæ admittatis.

*Psal. 74. v. 5**Ibid. v. 6.**Prou. c. 22. v. 28.*

memores quoque sitis prophetæ Dauid dicentis : *Dixi eis qui faciunt facinus , ne feceritis facinus ; & delinquentibus , ne exaltaueritis cornu . Nolite in altum tollere cornu vestrum , ne loquamini aduersus Dominum iniqua .* Et credite Salomoni dicenti : *Nolite transferre terminos æternos , quos constituerunt patres vestri .* Quæ cum ita sint , nolite supradicti Marcelli prauissimi sequi errores , & ea quæ ab ipso iniusta prædicatione contra Dominum Christum inuenta traditaque sunt , prædammate , ne blasphemis sceleribusque etiam ipsi participes sitis . Sed propter compendium , & hæctenus de Marcello .

ANNO
CHRISTI
347.

*Arianorum
in Athana-
sium calum-
niæ .*

Verum de Athanasio quondam Alexandria episcopo accipite , quæ gesta sunt . Accusatus & grauiter iuxta Deum sacrilegus , & iuxta mysteria ecclesiæ sanctæ profanus , quique propriis manibus comminuit poculum Deo & Christo dicatum , ipsumque altare venerandum confregit , sedemque sacerdotalem subuertit ipse , atque ipsam basilicam , Dei domum , ecclesiam Christi demolitus vsque ad solum est . Presbyterum vero ipsum virum grauem & iustum , nomine Narchen , tradidit custodiæ militari . Accusatus præterea est de iniuriis , violentia , cæde , atque ipsa episcopi internecone , quique etiam diebus sacratissimis Paschæ tyrannico more sæuiens , Ducibus atque Comitibus iunctus , quique propter ipsum aliquos in custodiam recludebant , aliquos vero verberibus flagellisque vexabant , ceteros diuersis tormentis ad communionem eius sacrilegam adigebant (nec actus commissi vnquam ab innocentibus fuerant) sperans hoc modo suos suamque præualere posse factionem , vt per Duces & iudices , perque carceres ipsos , verbera , diuersaque tormenta inuitos ad communionem suam cogeret , nolentes adigeret , repugnantes atque resistentes sibi tyrannico more terreret . Erant quidem illa grauia & acerba ab accusatoribus obiecta .

Nam propter hæc necessario Concilium apud Casaream Palaëstinam primo videtur esse condictum : & cum minime ab ipso vel ab satellitibus ad supradictum Concilium occurreretur , post alterum annu in Tyro propter eius facinora necessario iterum celebratur . Aduenerunt episcopi de Macedonia , & de Pannonia , Bithynia , &

ANNO
CHRISTI
347.

omnibus partibus orientis, imperatoris iussione constri-
cti, quique * Actis Athanasii flagitia criminaque cogno-
scentes, non passim nec temere accusatoribus credunt,
sed suo de Concilio inlustres & laudabiles episcopos eli-
gunt, atque in rem præsentem ubi res gestæ erant, de qui-
bus arguebatur Athanasius, mittunt: quique oculata fi-
de cuncta aspicientes atque vera cognoscentes, ad Con-
cilium redeunt, eiusque crimina, quæ ab accusatoribus
obiiciebantur, suo testimonio vera confirmant. Vnde in
præsentem Athanasium dignam pro criminibus senten-
tiam dicunt. Propter quod Tyro fugiens, imperatorem
appellat. Audit etiam imperator, quique interrogatione
habita, omnia eius flagitia recognoscens, sua illum sen-
tentia in exilium deportavit. His ergo ita cedentibus re-
bus, cum Athanasius damnatus digne, in exilio habere-
tur ob meritum facinorum suorum, sacrilegus in Deum,
in mysteria sacra profanus, in basilicæ demolitione vio-
lentus, in episcoporum exitiis innocentiumque fratrum
persecutor horrendus, ab omnibus episcopis in reiicien-
dis malis seruetur auctoritas legis, Canon ecclesiæ, & apo-
stolorum sancta traditio.

Sed dum Athanasius post damnationem suam reditum
sibi de exilio compararet, de Gallia ad Alexandriam post
plurimum tempus aduenit: quique præterita in nihilum
ducens, acrius in nequitia præualebat. Nam compara-
tione sequentium, leuia sunt quæ ab ipso primo commif-
sa sunt. Etenim per omnem viam reditus sui ecclesiam
subuertebat, damnatos episcopos aliquos restaurabat, a-
liquibus spem ad episcopatus reditum promittebat: ali-
quos ex infidelibus constituerebat episcopos, saluis & per-
manentibus integris sacerdotibus per pugnas & cædes
gentilium, nihil respiciens leges, desperationi tribuens to-
tum: vnde per vim, per cædem, per bellum, Alexandri-
norum basilicas deprædatur. Constituto iam in eius lo-
cum ex iudicio Concilii sancto & integro sacerdote, vt
barbarus hostis, vt pestis sacrilega, adductis gentilium
populis Dei templum incendit, altare comminuit, &
clam exit de ciuitate, occulteque profugit.

Sed de Paulo Constantinopolitanæ ciuitatis quondam
episcopo post reditum exilii sui si quis audierit, perhor-

Cōtra Pau-
lum Con-
stantino-

litanum e-
piscopum.

refcet. Fuere namque & in Ancyra prouincia Galatiæ post reditum Marcelli hæretici, domorum incendia, & genera diuerfa bellorum: nudi ab ipso ad forum trahebantur presbyteri, & (quod cum lacrymis luctuque est dicendum) consecratum Domini corpus ad sacerdotum colla suspensum palam publiceque profanabat, virginefque sanctissimas Deo Christoque dicatas publice in foro, mediaque in ciuitate, concurrentibus populis, abstractis vestibus, horrenda fœditate nudabat. Sed in ciuitate Gaza prouinciæ Palaſtinæ, post reditum suum Aſclepas altare comminuit, multasque ſeditiones effecit. Præterea Adrianopoli Lucius post reditum suum sacrificium a sanctis & integris sacerdotibus confectum (si fas est dicere) canibus proiiciendum iubebat. Igitur cum hæc ita sint, numquidnam lupis tantis ac talibus oues Christi adhuc usque credimus, & membra Christi, membra fornicatoriæ faciemus? absit.

Nam postea Athanasius peragrans per diuerſas partes orbis terrarum, scilicet seducens aliquos, per suam fallaciam adulationemque pestiferam decipiens innocentes episcopos qui eius facinora ignorabant, vel Ægyptios aliquos eius actus ignorantes, scripta a singulis emendicando, ecclesias pacificas perturbabat, aut ipse sibi nouas pro sua voluntate. * Nihil tamen hoc valere potuit ad iudicium iam dudum a sanctissimis & illustribus episcopis consecratum. Non enim commendatio eorum, qui nec in Concilio iudices fuerunt, nec Concilii iudicium habuerunt aliquando, nec præſentes, cum supradictus Athanasius audiretur, fuisse noscuntur, aut valere illi potuit, aut prodesse. Denique cum sibi hæc incassum proueniſſe cognosceret, ad Iulium Romam perrexit, sed & ad Italiæ quosdam ipsius partis episcopos, quos seducens per epistolarum falsitatem, ab eisdem per facile in communionem receptus est. Deinde cœpere illi non tam pro ipso, quam pro suis actibus laborare, quod illi pertemere credendo communicauerant. Etenim si fuerant illæ literæ aliquorum, non tamen eorum qui iudices fuerant, aut in Concilio affederant: quæ quidem etiam si essent aliquorū, temere illi fidem * proferūt credere noluerunt: Ideo quia & alii quique * in prætorium pro suis facinoribus detecti sunt,

ANNO
CHRISTI
347.

ANNO
CHRISTI
347.

sunt, nunc cum Marcello & Athanasio coniuncti sunt.

Decimus autem Afclepas ante decem & septem annos episcopatus honore discinctus est. Deinde Paulum & Lucium & quotquot talibus coniuncti sunt, circumeuntes simul exterarum regionum, persuadebant iudicibus non esse credendum illis, qui in eos digne sententiam protulerunt, ut hoc genere commercii sibi quemdam ad episcopatus reditum procurarent. Nec in ipsis locis in quibus peccauerant, nec in proximis, vel ubi accusatores habebant, se defendebant, sed iuxta peregrinos & longe a regionibus suis positos, ignorantes gestorum fidem, iustam sententiam conabantur perfringere, ad illos referentes actus suos, qui illos per omnia nesciebant. Astute hoc faciunt. Scientes enim de iudicibus, de accusatoribus, de testibus multos decessisse, post tot tantasque sententias, putauerunt aliud restaurare iudicium, volentes apud nos causam dicere, qui neque illos excusauimus, neque iudicauimus. Qui enim iudicauerunt, iam ad Dominum perrexerunt. Voluerunt autem etiam orientalibus episcopis * & veniunt pro iudicibus defensores, pro defensoribus rei, eo tempore cum eorum defensio non valebat: maxime cum tunc defendi minime potuerunt, quando illos accusatores sui facie ad faciem arguebant, nouam legem introducere putauerunt, ut orientales episcopi ab occidentalibus iudicarentur. Et volebant ecclesie iudicium per eos posse constare, qui non tam illorum miserebantur, quam actibus suis. *

Hoc itaque nefas quoniam nunquam recepit ecclesiastica disciplina, quaesumus, dilectissimi fratres, ut sceleratam perniciem conatusque mortiferos perditorum nobiscum etiam ipsi damnetis. Etenim cum adhuc esset episcopus Athanasius, Afclepa depositum sua sententia ipse damnauit: sed & Marcellus similiter illi nunquam communicauit: Paulus vero Athanasii expositioni interfuit, manuque propria sententiam scribens, cum ceteris eum etiam ipse damnauit: & quamdiu quisque eorum episcopus fuit, sua iudicia confirmauit: sed cum diuersis ex causis diuersisque temporibus singuli eorum digne de ecclesia suis pro meritis pellerentur, maiorem concordiam vna conspiratione fecerunt, donantes sibi

Concil. Tom. 3.

M

quisque delicta quæ cum episcopi essent, pro auctoritate diuina damnarunt. Namque quando Athanasius in Italiam & Galliam pergens sibi iudicium comparauit, post mortem aliquorum accusatorum, testium, iudicumque, & credidit posse se denuo tempore audiri, quod eius flagitia vetustas temporis obscuraret; cui consensum commodantes, non recte, Iulius vrbis Romæ episcopus, Maximus & Osio ceterique complures ipsorum Concilium apud Sardicam fieri ex imperatoris benignitate sumpturunt, occurrimus ad Sardicam literis imperatoris conuenti: quo cum venissemus, didicimus in media ecclesia Athanasium, Marcellum, omnes sceleratos Concilii sententia pulsos, & merito singulos pro suis facinoribus prædamnatos, cum Osio & Protogene sedere simul & disputare, & quod est deterius, diuina mysteria celebrare. Nec confundebatur Protogenes Sardices episcopus communicare Marcello hæretico, cuius & sectam & reprobum sensum in Concilio quater sententiis episcoporum subscribens, propria voce ipse damnauerat. Vnde manifestum est quia sese ipse sua sententia condemnauit, cum se illi communicando participem fecit.

Verum nos tenentes ecclesiasticæ regulæ disciplinam, & volentes miseros in aliquantulum viuere, mandauimus illis qui cum Protogene & Osio fuerunt, vt de suo cœtu damnatos excluderent, neque peccatoribus communicarent: deinde vna nobiscum audirent ea quæ a patribus nostris contra ipsos in præteritum fuerant iudicata; (nam liber Marcelli non expectabat accusationem, per se enim aperte hæreticus noscebatur:) & ne falsis suggestionibus crederent, * non eorum quisquam prauissimam mentem propter locum episcopatus obscurant. * At illi contra hæc resistebant, qua ratione, nescimus: nec se voluerunt ab ipsorum communione secernere, confirmantes Marcelli hæretici sectam, & facinora Athanasii, ceterorumque scelera fidei ecclesiasticæ pacique præponebant.

Mera Ari-
norum
mendacia.

His itaque cognitis, nos octoginta episcopi, qui propter pacem confirmãdam ecclesiæ ex diuersis longinquisque prouinciis cum ingenti exitu & labore ad Sardicam veneramus, videntes hæc non sine lacrymis ferebamus.

ANNO
CHRISTI
347.

Leue enim non erat quod a se eos dimittere omnino negabant, quos patres nostri merito suis pro criminibus ante damnarunt. His itaque communicare nefas duximus, neque cum profanis volumus sancta Domini sacramenta miscere, seruantes & tenentes regulam ecclesiasticae disciplinae. Nam ut supradictos Osium a se Protogenemque non dimitterent, conscientia forte mala quam sibi eorum vnusquisque debebat nudari aliquo quam ad palam fieri magnopere pertimescebant: nec sic in eis audebat eorum aliquis sententiam dicere, ne & se ipse damnaret, quod illis contra interdictum communicasset, quibus communicare nullo genere oporteret. Verum nos iterum illos atque iterum rogabamus, ne firma solidaque concuterent, ne subuerterent legem, nec iura diuina turbarent, ne cuncta confunderent, atque traditionem ecclesiae, ne quidem modica pace, frustrarent: sed nec nouam sectam inducerent, aut orientalibus episcopis Conciliisque sanctissimis de occidente venientes aliqua in parte praeponerent. At illi contra despicientes haec, nobis minabantur, & se Athanasium & ceteros sceleratos vindicaturos pollicebantur. quasi vero aliud facere aut dicere possint, qui sceleratos omnes ac perditos in suum consortium reciperent. Praeterea ingente hoc tumore proponunt, audacia potius ac temeritate quam legitima ratione possessi. Videntes enim quod ii qui damnatos recipiunt, in offensam crimenque occurrunt, ut violatores caelestium legum, tali auctoritate iudicium constituere conabantur, ut sese iudices iudicium dicere velent, atque eorum qui iam cum Deo sunt, si fas est, sententiam refricare. Nos vero rogabamus illos per plurimos dies, ut a se damnatos abiicerent, & se ecclesiae sanctae coniungerent, atque patribus vera dicentibus consensum accommodarent. Sed illi se hoc facturos omnino negabant.

Altercantibus igitur nobis, emerferunt quinque episcopi ex partibus nostris, qui superstites de sexto numero eorum qui ad Mareotam directi fuerant, remanserant, & talem illis optionem proponunt: mittendos esse ex utroque Concilio episcopos aliquos ad loca in quibus Athanasius scelera flagitiaque commisit, ut sub testificatione

Concil. Tom. 3.

M ij

Dei, cuncta fideliter scriberent: & si falsa inuenta fuerint quæ Concilio nuntiauimus, ipsi damnemur, nec imperatoribus, nec Concilio, nec cuiquam episcopo conqueramur. Quod si verum constiterit, quod ante diximus, ad numerum nostrum ex vobis quos delegistis, id est, qui Athanasio post damnationem communicauerunt, sed & eos qui Athanasio & Marcello fautores defensoresque sunt, exponamus, nec imperatoribus, nec Concilio, nec cuiquam episcopo aliqui vestrum conquerantur. Hanc optionem a nostris propositam Osius & Protogenes omnesque eorum focii suscipere timuerunt. Immensa autem confluerat ad Sardicam multitudo sceleratorum omnium ac perditorum aduentantium de Constantinopoli, de Alexandria, qui rei homicidiorum, rei sanguinis, rei cædis, rei latrociniorum, rei prædarum, rei spoliolum nefandorumque omnium sacrilegiorum, criminum rei, qui altaria confregerunt, ecclesias incenderunt, domosque priuatorum compilauerunt, profanatores mysteriorum Dei, proditoresque sacramentorum Christi, qui impiam sceleratamque hæreticorum doctrinam contra ecclesiæ fidem afferentes, sapientissimos presbyteros Dei, diaconos, sacerdotes atrociter demactauerunt: & eos omnes secum collectos in suo Conuenticulo habuerunt Osius & Protogenes, eosque honorantes, nos omnes diaconos & sacerdotes Dei despiciebant, quia nec ipsi volebamus talibus aliquando coniungi, iique vulgo omnibusque gentibus id quod inter nos fuerat, referebant, pro veris falsa fingentes, nec discordiam inter nos ex causa Dei ortam, sed ex humana præsumptione narrabant, diuinis humana miscentes, & ecclesiasticis rebus priuatas adiungentes, ciuitatis nobis concentum seditionemque constarunt, dicentes nos grauem schismate ciuitati importasse iniuriam, nisi illis (quod nefas erat) communicaremus: & hæc frequenter acclamabant. Nos enim omnino illis communicare nolimus, nisi eos quos damnauimus, proiecissent, & dignum honorem Concilio orientis tribuerent.

Quæ vero ipsi egerint, vel quale Concilium habuerint, hinc addiscere poteritis. Nam Protogenes (sicut supra diximus) apud acta anathematizans Marcellum & Paulum, postea eos in communionem suscepit, Dionysium

Ariani sua
crimina a-
lius affin-
gunt.

ANNO
 CHRISTI
 347.

vero ab Edica prouinciæ Achaia, quem ipsi exposuerunt, in Concilio habuerunt simul secum & exponentes & expositi, iudices & rei communicantes mysteria diuina pertractant: Bassum autem de Diocletiana ciuitate in flagitiis sceleribusque detectum, & merito de Syria deportatum, ordinauerunt episcopū; quique apud ipsos sceleratius uiuens detectus & ab ipsis damnatus, cum ipsis hodie videtur esse coniunctus. Et quia Ioannes Thessalonicensis Protogeni frequenter probra multa criminaque obiecit, quod diceret illum concubas & habuisse & habere, cui communicare nunquam voluit, nunc vero in amicitiam receptus, quasi peiorum consortio expurgatus, apud ipsos habetur ut iustus. Asclepas autem cum ad Constantinopolim ciuitatem propter Paulum venisset, post immanitatem rerum atrocitatemque, commisit quæ media in ecclesia Constantinopolitana gesta sunt, post mille homicidia quæ altaria ipsa humano sanguine coinquinauerunt, post interfectiones fratrum extinctionesque gentilium, hodieque cum Paulo, cuius causa hæc gesta sunt, communicare non cessat: sed & illi qui per Asclepam Paulo communicant, accipientes ab eodem scripta, atque ad illum mittentes.

Ex hac igitur coagulatione, atque ex perditorum congregatione quale potuerit celebrari Concilium, in quo flagitia sua non tam puniebant, quam agnoscebant? Non enim secundum nos qui ecclesiis sanctissimis præsidemus, populisque rectores sumus, donantes & dimittentes quæ ab ipsis nec dimitti vnquam possunt, nec donari: quique etiam Marcello & Athanasio ceterisque sceleratis flagitia, & blasphemias, quæ nefas fuerit dimittere, condonarunt; cum scriptum sit: *Si peccauerit homo in hominem, orabunt pro eo ad Dominum: Si autem in Deum peccauerit homo, quis orabit pro eo? Nos autem talem consuetudinem non habemus, nec ecclesia Dei.* Sed nec hoc docere aliquos patimur, ne nouas traditiones inducere, ne proditores fidei traditoresque scripturarum diuinarum (quod nefas est) dicamur, ne a Domino & ab hominibus condemnemur. Verum illi supradicti etiam hæc aduersus nos machinabantur; & quoniam sciebant nos non posse sibi scelestorum beneficio communicare, ex scriptis nos imperato-

rum terrere putabant, vt inuitos ad suam communio-
nem traherent, & * spectabant diuidi totius mundi pro-
fundum ecclesiae, aeternamque pacem, propter Athana-
sium & Marcellum, propter quos nomen Domini blas-
phematur in gentibus, quos oportebat, si in se aliquid
timoris Dei habuissent, ne turbo iste qui per ipsos natus
est, permaneret, a sua prauissima praesumptione vel sero
discedere, ne ipsorum causa contra sese scinderetur eccle-
sia: aut si in iis qui pro ipsis certant, metus Dei esset, etiam
si nihil esse damnabile apud ipsos inueniretur, tamē quod
propter ipsos vnitas ecclesiae scinditur, & propter insa-
niam, rabiem, cupiditatemque honoris pax profunda
subuertitur, execrari eos ac perhorrere deberent.

Cum ita res currere videremus, ad suam patriam re-
gredi nostrum vnusquisque decreuit: placuitque nobis
de Sardica scribere, & ea quae gesta sunt, nuntiare, no-
stramque sententiam declarare. Nos enim Athanasium
& Marcellum, qui in Dominum impie blasphemantes
scelerate vixerunt, expositos olim atque damnatos, non
possumus iterum in episcopatus honorem suscipere, qui-
que crucifigentes verum filium Dei, atque illum denuo
publicantes, acerbis ictibus confixerunt. Alter enim ip-
sorum blasphemando in filium Dei atque in eius regno,
aeterna morte mortuus est semel: alter in corpus Domini,
mysteria eius, profano more atrociter peccans, cetera-
que flagitia immaniter gerens, episcoporum sententia
eiectus est atque damnatus. Quamobrem quoniam a pa-
rentum traditione discedere non possumus, quia nec ta-
lem auctoritatem sumpsit ecclesia, nec talem potestatem
a Deo accepit, supradictos ad honorem dignitatemque
ecclesiae nec ipsi suscipimus, & suscipientes, digne dam-
namus. Sed nec alios qui aut olim, aut postea merito dam-
nati sunt, in ecclesia recipimus, adhaerentes legibus Dei,
traditionibusque paternis atque ecclesiasticis disciplinis,
credentes Prophetae dicenti: *Noli transgredi terminos aeter-
nos, quos posuerunt patres tui. Quare nos nunquam fixa soli-
daque concutimus, sed magis ea quae sunt a parentibus
constituta seruamus.*

*Prin. c. 22.
vers. 18.*

Intolerabi-
lis Aciano-
rum arro-
gantia.

Post multa igitur, dilectissimi fratres, haec vobis ex a-
perto mandamus, ne quis vestrum ab aliquo circumuen-

ANNO
 CHRISTI
 347.

tus aliquando communicet, id est Osio, Protogeni, Athanasio, Marcello, Asclepæ, Paulo, Iulio: sed ne cuiquam damnatorum de ecclesia sancta reiectis, neque sociis ipsorum, qui illis siue per se, siue per scripta communicant. Quare nec vos ad illos scribere vnquam debetis, nec ab ipsis scripta suscipere.

Iam quod superest, oramus vos, dilectissimi fratres, vt vnitati ecclesiæ consulatis & paci perpetuæ, sanctos episcopos eligatis, in quibus & fides integra & sancta sit vita, abhorrentes eos qui pro criminibus suis ab episcopatus honore disuncti sunt, voluntque iterum recipere locum, quem digne pro suis facinoribus amiserunt: magisque hos execramini, quos post facinus videtis peiora committere, nec Dominum audire dicentem: *Peccasti, quiesce*. Inhibere nefciunt enim, & fortiores de sceleribus efficiuntur, & quanto plus in gurgitem vitiorum mergunt, tanto plus orbem subuertunt, seditionibus vacantes, bella persecutionesque acerrimas sanctis ecclesiis ingerunt, & tyrannico more populos Domini in suum dominiū captiuare contendunt. Namque ex his rebus pessimos eorum conatus agnoscite, quando talem mundo tempestatis procellam induxerunt, vt orientem prope totum occidentemque turbarent, vt relinquentes singuli ecclesiasticas curas, populosque Dei deferentes, atque ipsam euangelii doctrinam postponentes, de longinquo adueniremus senes, ætate graues, corpore debiles, ægritudine infirmi, trahebamurque per diuersa, nostrosque ægrotantes in itineribus deferrebamus, propter perpaucos scelestos olim digne damnatos, primatus ecclesiæ contra fas appetentes. *geratque curam de nobis imperium atque religiosi imperatores, tribuni & duces dirissima republica de episcoporum vita statuque exercerentur. Sed nec populi silent. Omnis enim fraternitas omnibus in prouinciis suspensa ac sollicita expectat, in quem finem hæc malorum procella succedat, cursusque ipse publicus attritus, ad nihilum deducitur. Et quid pluribus? Ortus, occasusque mundi propter vnum vel duos paucosque sceleratos, impie sentientes & turpiter viuentes, funditus subuertitur, & dura sæuaque tempestate turbatur, in quibus nulla religionis femina resederunt, quæ si habuissent, imitarentur

Genes. c. 4.
 v. 7.

Zona. I.

Prophetam dicentem: *Tollite me, & mittite in mare, & tranquillabit mare a vobis, quando hæc tempestas propter me facta.*

ANNO
CHRISTI
347.

Sed ideo hæc non imitantur, quia nec iustos sequuntur: ita autem sceleratorum omnium duces quærunt ecclesiæ principatum, quasi aliquod tyrannidis regnum; nec hoc propter bonum quoque iustitiæ inquirent. Non enim ecclesiis consulunt, qui leges iuraque diuina, ceterorum decreta dissoluere perconantur. Propterea hanc nouitatem moliebantur inducere, quam horret vetus consuetudo ecclesiæ, vt in Concilio orientales episcopi quidquid forte statuissent, ab episcopis occidentalibus refricaretur: similiter quidquid occidentalium partium episcopi, ab orientalibus solueretur. Sed hoc ex illo suo prauissimo sensu tractabant. Verum omnium Conciliorum iuste legitimeque actorum Decreta firmanda, maiorum nostrorum gesta consignant. Nam in vrbe Roma sub Nouato & Sabellio & Valentino hæreticis factum Concilium, ab orientalibus confirmatum est: & iterum in oriente sub Paulo * Afonus ait quod statutum est, ab omnibus est signatum.

* Samo-
fateno.

Ob quam rem hortamur vos, dilectissimi fratres, considerantes ordinem ecclesiasticæ disciplinæ, & paci totius orbis consulentes, corripatis eos qui sceleratis communicant, & malos de ecclesiis radicitus amputetis, vt tempestate ruente ipsorum causa, innatans Christus Dominus omnibus imperet ventis procellisque maritimis discedere, & tribuat ecclesiæ sanctæ pacem perpetuam & quietem. Nos vero nulli iniuriã facimus, sed legis præcepta seruamus. Nam iniuriati grauiter & male tractati sumus ab iis qui volebant ecclesiæ catholicæ regulam sua prauitate turbare: sed ante oculos habentes timorem Dei, iudicium Christi, verum & iustum considerantes, nullius personam accepimus, neque alicui pepercimus, quo minus ecclesiasticam disciplinam seruaremus. Vnde Iulium vrbis Romæ, Osium & Protogenem, & Gaudentium, & Maximinum a Treuiris damnauit omne Concilium secundum antiquissimam legem, vt auctores communionis Marcelli & Athanasii ceterorumque sceleratorum, quique etiam homicidiis Pauli Constantinopolitani, & cruentis actibus eius communicauerunt.

runt.

ANNO
 CHRISTI
 347.

runt. Protogenem namque esse anathematizatum vna cum Marcello, subscribendo frequenter sententiæ in ipsum, vel in eius librum inlatæ, quique etiam in Paulum Constantinopolitanum sententiam dederunt, & illi postea communicarunt. Gaudentium autem vt immemorem decessoris sui Cyriaci subscribentis sententiis in sceleratos digne inlatis, commixtumque criminibus Pauli, quem etiam impudenter defendebat. Iulium vero vrbis Romæ vt principem & ducem malorum, qui primus ianuam communionis sceleratis atque damnatis aperuit, ceterisque aditum fecit ad soluenda iura diuina, defendebatque Athanasium præsumenter atque audaciter, hominem, cuius nec testes nouerat, nec accusatores. Sed Osius propter supradictam causam, & propter beatissimæ memoriæ Marcum, cui graues semper iniurias interrogauit: sed & quod malos omnes pro criminibus suis digne damnatos totis viribus defendebat, & quod conuixerit in Oriente cum sceleratis ac perditis. Turpiter namque Paulino quondam episcopo Daciæ indiuiduus amicus fuit, homini, qui primo maleficus fuerit accusatus, & de ecclesia pulsus, vsque in hodiernum diem in apostasia permanens, cum concubinis publice & meretricibus fornicetur, cuius maleficiorum libros Macedonius episcopus atque confessor a Mopso, combussit: sed & Eustasio & Quimassio adhærebat pessime & carus fuit, de quorum vitæ infamia turpi dicendum nihil est: Exitus enim illorum eos omnibus declarauit.

Odiū
 Arian. in
 Iulium pa-
 pam.

His itaque ac talibus iunctus ab initio Osius sceleratis semper fauens, contra ecclesiam veniebat, & inimicis Dei semper ferebat auxilium. Maximinum vero à Treuiris, propter quod collegas nostros episcopos, quos ad Gallias miseramus, noluerit suscipere, & quoniam Paulo Constantino * nefario homini ac perdito primus ipse communicauit, & quod ipse tantæ cladis causa fuit, vt Paulus ad Constantinopolim ciuitatem reuocaretur, propter quod homicidia multa facta sunt. Causa igitur homicidiorum tantorum ipse fuit, qui Paulum olim damnatum ad Constantinopolim reuocauit. Propter has igitur causas iustum duxit Concilium, vt Iulium vrbis Romæ & Osius ceterosq; supra memoratos discingeret atque damnaret.

Arianorum
 rationes
 cur Iulium
 pap. dam-
 narint cum
 ceteris.

* Con-
 stantino-
 politano.

Concil. Tom. 3.

N

Quæ cum ita sint, custodire vos ab ipsis & abstinere debetis, dilectissimi fratres, nec eos aliquando ad communionem admittere: sed nec ipsorum literas accipere, nec ad illos literas dominicas dare. Et quoniam catholicam & apostolicam fidem voluerunt infringere ij, qui cum Osio erant, inducentesque nouam sectam * inde croniti
* Marcelli mixta Sabellio & Paulo. Inde * artem necessario ordinauimus catholicæ ecclesiæ fidem, quam negauerunt supradicti qui cum Osio sunt & Marcello hæretici induxerunt, consequens est, vt acceptis literis nostris singuli consensum huic sententiæ commodantes, decreta nostra propria subscriptione signetis. Est autem fides nostra talis:

Arianorum
fidei exem-
plar extat
& supra
post notas,
sed alterius
editionis.

Credimus vnum Deum Patrem omnipotentem, institutorem & creatorem omnium, ex quo omnis creatura in cælo & in terra nominatur. Et in vnum genitum filium eius Dominum nostrum Iesum Christum, qui ante æuum ex Patre generatus est, & ex Deo Deus, ex luce lux, per quem facta sunt omnia, quæ in cælis & quæ in terra, visibilia & inuisibilia, sermo qui sit, & sapientia, virtus, & vita, & lux vera, qui in nouissimis temporibus propter nos induerit hominem, & natus sit de sancta virgine Maria, & crucifixus, & mortuus, & sepultus sit: tertia die resurrexit a mortuis, & assumptus in cælum, sedet in dextera Patris, venturus in fine mundi iudicare viuos & mortuos, & reddere vnicuique secundum opera sua, cuius regnum incessabile permanet in æterna sæcula. Est enim sedens in dextera Patris non solum in isto sæculo, sed & in futuro. Credimus in Spiritum sanctum, hoc est, in paracletum, quem mittens apostolis post assumptionem suam in cælum, misit docens illos & instruens de omnibus, per quem sanctificantur animæ in ipsum fideliter credentes. Credimus & in sanctam ecclesiam, in remissionem peccatorum, in carnis resurrectionem, in vitam æternam. Illos vero qui dicunt * ex id quod non fuit Filius Dei: aut ex alia substantia & non ex Deo: aut qui dicunt, fuisse aliquando tempus vel sæculum quando non fuit Filius, hæreticos damnat sancta & catholica ecclesia. Similiter & illos qui dicunt tres esse Deos, aut Christum non esse Deum, aut ante eam vnum non fuisse Christum, neque

ANNO
CHRISTI
347.

* De non
extanti-
bus esse
Filium
Dei, ita
apud Hi-
larium.

ANNO
 CHRISTI
 347.

Filium Dei, aut ipsum Patrem & Filium & Spiritum
 sanctum, aut non natum Filium, aut non sententia ne-
 que voluntate Deum Patrem genuisse Filium; hos omnes
 anathematizat & execratur sancta & catholica ecclesia.
 Opto vos in Domino bene valere.

Stephanus episcopus Antiochiæ prouinciæ Sprecilæ opto vos in
 Domino bene valere.

Olympius episcopus Doliceus opto vos in Domino bene valere.

Gerontius episcopus Lamphanæ.

Menophatus episcopus ab Epheso opto vos in Domino bene valere.

Paulus episcopus... opto vos in Domino bene valere.

Eulalius episcopus ab Amantias opto vos in Domino bene valere.

Macedonius episc. ab Amarquetias opto vos in Domino bene valere.

Thelaphius episc. a Calchedonia opto vos in Domino bene valere.

Acacius episcopus a Cæsarea opto vos in Domino bene valere.

Theodorus episcopus ab Heraclia opto vos in Domino bene valere.

Quintianus episcopus a Taxe opto vos in Domino bene valere.

* Aretu-
 fa Marcus episcopus ab Aretis * opto vos in Domino bene valere.

Cyrotus episcopus a Roeo opto vos in Domino bene valere.

Eugeus episcopus a Lificia opto vos in Domino bene valere.

Antonius episcopus a Zeumate opto vos in Domino bene valere.

Antonius episcopus a Docimo opto vos in Domino bene valere.

Dion episcopus a Cæsarea opto vos in Domino bene valere.

Vitalis episcopus a Tyro opto vos in Domino bene valere.

* Germa-
 nia. Eudofius episcopus a Germania * opto vos in Domino bene valere.

Dionysius episcopus ab Alexandria * prouinciæ opto vos in Domi-
 no bene valere.

Macedonius episcopus a Iurito opto vos in Domino bene valere.

Eufenius episcopus ab Dorlani opto vos in Domino bene valere.

Basilus episcopus ab Anquira opto vos in Domino bene valere.

Proæresius episcopus a Sinopa opto vos in Domino bene valere.

Eustacius episcopus ab Epiphania opto vos in Domino bene valere.

Pancratius episcopus a Pernafo opto vos in Domino bene valere.

Eusemius episcopus a Pergamo opto vos in Domino bene valere.

Sabinianus episc. a Chatimera opto vos in Domino bene valere.

Bitinicus episcopus a Zelon opto vos in Domino bene valere.

Dominus episcopus a Palladiano opto vos in Domino bene valere.

Pison episcopus a Troada opto vos in Domino bene valere.

Cartherius episcopus ab Alpona opto vos in Domino bene valere.

Filetus episcopus a Iuliopoli opto vos in Domino bene valere.

Quirius episcopus a Mareota opto vos in Domino bene valere.

Filetus episcopus a Cratia opto vos in Domino bene valere.

Thimafarcus episcopus... opto vos in Domino bene valere.

Eusemius episcopus a Mignenia opto vos in Domino bene valere.

Quirius episcopus a Philadelphia opto vos in Domino bene valere.